

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 10 lir - 5 jugolir - 2.50 din

TRST sobota 7. avgusta 1948

Važno obvestilo
Uprava Primorskega dnevnika se je preselila iz
ulice Sv. Frančiška v ulico Ruggero Manna 29 -
Telefon 27-847 in 27-947
Uradne ure od 8 do 12 in od 15 do 19
Uredništvo pa je v ul. Montecchi 6 (pri Sv. Jakobu)

Spedizije in abon. postale
Postnina plačana v gotovini

Štev. 968

PISMO IZ ZAPORA

Prejeli smo sinoči od skupine
tovarišev antifašistov iz trža-
ških zaporov sledeče pismo, ki
ga v celoti objavljamo. Pod-
pisane in oznako zapora smo iz
razumljivih razlogov izpuščili.

Uredništvo ali Laboratorij se pro-
sijo za objavo in v vednost Primor-
skega dnevnika s prošnjo za objavo:

Odkar je Informacijski urad iz-
dal znano kritiko centralnega ko-
miteta KPJ, smo začeli globoko
razmišljati o položaju, ki je na-
stal na mednarodnem demokra-
tičnem področju in zlasti se o od-
mahu, ki jih je nujno ta položaj
izvali v Trstu. Opazili smo, kako
je neka skupina, ki je bila že
svoj čas razkrinjena in je čakala
na osveto, izrabila ugodni trenu-
tek. Ali Laboratorij od 24.6.1948
prejati v svojem vodniku »E-
telma vprašanja: Mnogi so se
sprejeli resolucijo Informacijske-
ga urada kot osvobodilno dejst-
vo, kot besedo, ki se je želela in
ki je končno prišla; in z veli-
kim razumom demagoških besed
hoče ter se zdi, da je precej
napredovala na poti popolnega
uničenja tržaškega revolucionar-
nega gibanja. Skupina večine in
tisti, ki ji sledijo v dobri ali slabi
veri izdaja tržaški proletarijat, ki
je omanjen s kritiko Informir-
roja. Izokrajica ne ljubezn trža-
škega proletariata do Sovjetske
zveze, da bi ga pripravili do sa-
mopora, in usmerjajo ga na
oportunistično pot, ki je svoj-
čas prehodila II. internaciona-
la; napotujejo ga na obhajanje
svojih starih voditeljev, ki so ga
pripravili do današnje poti težki
poti toda po poti, ki ga je napra-
vila močnega in neuklonljivega
v njegovi borbi proti glavnemu
vzročniku sovražnosti imperia-
lizmu.

Linija, ki jo sledi danes ali La-
boratorij do ljudstva, s katerim
može vezati s temni ideološki
vezmi in s skupno borbo; ki z na-
pori toda z navdušenjem in go-
topostjo uradi socializem, je linija,
ki so ji sledili že razni zapadni
viri. - Celo »Pop. naznan. Sovjet-
ski zvezci, ali Laboratorij, glasilo
tržaškega proletariata hodi, sedaj
našem položaju, je smešno. Ali
mislimo, da se bo na ta način raz-
rešilo sovražnost odpovedati svoji
skladnosti? Ali se bodo morali Enotni
sindikati obvezati vzdrževati vse
bodoče brezposelnost?

Članek nadaljuje: »Sedanja
ojenstva industrijev je bila brez
dvoma diktirana s zelo visokega
mesta. To trdimo potem, ko smo
videli, da se je ista zadeva zgodi-
la v Ameriki, v Italiji, v Fran-
ciji. Prav zaradi obsežnosti in zna-
čaja takšne ofenzive, je delavstvo
političnim diktatom, ki si sedaj
utrjuje svoje pozicije.

Po teh vodnih besedah bi ho-
teli ilustrirati tudi s teoretične
plati zavestno napravljen napre-
ke, ki jih je zavestno napravila
skupina večine, da bi uničila vse
pridobitve tržaškega proletariata:

a) Leninistična teorija o upra-
vljanju direktnih rezerv proletaria-
ta se popolnoma postavlja v pod-
strežje. Dejansko močnega pomoč
proletariata Jugoslavije, gospodar-
stva svoje usode in v dolgi s na-
mi, niti najmanj ne zanima raz-
nih tovaršev večine. Tako tudi za-
hujajo, da je naše gibanje izšlo in
se razvilo kot zakoniti otrok osvob-
ditelne vojne jugoslovanskih na-
rodov. Ali morda mislijo, da bi
mogli dobiti večjo moralno in ma-
terialno pomoč od tiste, ki nam jo
je dala Jugoslavija, od italijanske-
ga ljudstva ali francoskega, ki sta
v sami svojimi stališči v borbi na
skrajni in smrti proti imperializ-
mu?

Toda gotovo je za to frakcionir-
nično skupino boljše oslabilo tr-
žaško gibanje kot prejemati po-
moč od Stotona. Ali ne vidijo, da
ostaja tržaški proletarijat sam pro-
ti močnemu sovražniku? Ustvari-
ti hočejo praznino za hrbtom
tržaškega delavstva s skritimi
upori, da jih bodo v bodočnosti
priklonili na KP Italije. Toda,
zdi se, da so morali napraviti vsaj
za trenutek, korak nazaj in se po-
staviti s svojimi izjavami in
obrambo nedotakljivosti mirovnih
pobed.

b) Odvracati množice od strate-
škega cilja, ki je tukaj pri nas
borba do kraja proti imperiali-
zmu tako na gospodarskem kakor
na političnem področju - je iz-
dalstvo.

Stalin pravi:
»Čisto je treba aplicirati linijo,
ki smo si jo privzeli, kljub tež-
kotam in komplikacijam, ki lahko
naslanjajo na poti, ki vodi k cilju,
da angardna ne bi izgubila z vi-
da bitnega cilja borbe in da se

množice ne bi razkropile, med tem
ko k temu cilju korakajo in te
trudijo, da bi se abrale okrog
avantgarde. Če se ne vodi računa
o tem pogoj, se zapade v težko
napako, ki je dobro znana mor-
narjem pod imenom izgubiti
smerni. (Vprašanja leninista, str.
70). Jasno vidimo na račun trža-
škega proletariata efekte te iz-
gube smeri.

Sindikalno gibanje je prešlo
smrtno udarce z eliminiranjem
njegovih tovarniških odborov v
velikih tržaških industrijah in z
neutralizacijo odborov v drugih
tornicah. V tornicah so delavci
brez obrambe, toda tisti, ki pri-
padajo večini, so gospodari v ul.
Mcfort, Imbriani itd. itd.

c) Na sindikalnem področju se
razredna borba duši.

Ali Laboratorij od 24. julija
pravi v svojem članku na desni
strani zgoraj: »Treba je skriti
pomoč v rokah nasprotnikov.
Pompoz, borben naslov.

Tudi II. internacionala je leta
1912 na pompoz način objavila
»vojno, vojno«, toda leta 1914 so
stranke II. internacionala podprle
imperialistično vojno. Temu se
pravi demagogija. Toda povrni-
mo se na omenjeni članek ali La-
boratorij in pogledimo, kaj je na-
pisano pod demagoškim naslo-
vom:

»Toda čim bolj so pogodeni po-
samezniki, tem bolj množica stru-
je svoje vrste. In odpustanje čla-
nov tovarniških odborov kot na-
daljevanja Enotnih sindikatov, od-
govor ni izostati poziv, ki ga je
izdal odbor za solidarnost z žrtva-
mi razredne borbe, so tisti in
tisoči delavcev sprejeli in posila-
jo te dni svoje denarne prispev-
ke in živila za pomoč rodbinam
odpuščenih, suspendiranih in ob-
sojenih. Moč delavstva se izraža
na tisoč načinov.

»Popolnoma se strinjamo, da
imajo množice tisoč načinov izra-
žanja, toda poskušati ta način
kot najprikladnejši v sedanjem
našem položaju, je smešno. Ali
mislimo, da se bo na ta način raz-
rešilo sovražnost odpovedati svoji
skladnosti? Ali se bodo morali Enotni
sindikati obvezati vzdrževati vse
bodoče brezposelnost?

Članek nadaljuje: »Sedanja
ojenstva industrijev je bila brez
dvoma diktirana s zelo visokega
mesta. To trdimo potem, ko smo
videli, da se je ista zadeva zgodi-
la v Ameriki, v Italiji, v Fran-
ciji. Prav zaradi obsežnosti in zna-
čaja takšne ofenzive, je delavstvo
političnim diktatom, ki si sedaj
utrjuje svoje pozicije.

Po teh vodnih besedah bi ho-
teli ilustrirati tudi s teoretične
plati zavestno napravljen napre-
ke, ki jih je zavestno napravila
skupina večine, da bi uničila vse
pridobitve tržaškega proletariata:

a) Leninistična teorija o upra-
vljanju direktnih rezerv proletaria-
ta se popolnoma postavlja v pod-
strežje. Dejansko močnega pomoč
proletariata Jugoslavije, gospodar-
stva svoje usode in v dolgi s na-
mi, niti najmanj ne zanima raz-
nih tovaršev večine. Tako tudi za-
hujajo, da je naše gibanje izšlo in
se razvilo kot zakoniti otrok osvob-
ditelne vojne jugoslovanskih na-
rodov. Ali morda mislijo, da bi
mogli dobiti večjo moralno in ma-
terialno pomoč od tiste, ki nam jo
je dala Jugoslavija, od italijanske-
ga ljudstva ali francoskega, ki sta
v sami svojimi stališči v borbi na
skrajni in smrti proti imperiali-
zmu?

Toda gotovo je za to frakcionir-
nično skupino boljše oslabilo tr-
žaško gibanje kot prejemati po-
moč od Stotona. Ali ne vidijo, da
ostaja tržaški proletarijat sam pro-
ti močnemu sovražniku? Ustvari-
ti hočejo praznino za hrbtom
tržaškega delavstva s skritimi
upori, da jih bodo v bodočnosti
priklonili na KP Italije. Toda,
zdi se, da so morali napraviti vsaj
za trenutek, korak nazaj in se po-
staviti s svojimi izjavami in
obrambo nedotakljivosti mirovnih
pobed.

b) Odvracati množice od strate-
škega cilja, ki je tukaj pri nas
borba do kraja proti imperiali-
zmu tako na gospodarskem kakor
na političnem področju - je iz-
dalstvo.

Stalin pravi:
»Čisto je treba aplicirati linijo,
ki smo si jo privzeli, kljub tež-
kotam in komplikacijam, ki lahko
naslanjajo na poti, ki vodi k cilju,
da angardna ne bi izgubila z vi-
da bitnega cilja borbe in da se

Odločne zahteve ljudstva Tržaškega ozemlja:

Za uveljavitev mirovne pogodbe! Za spoštovanje enakopravnosti slovenskega jezika!

Ko je demokratično ljudstvo
Tržaškega ozemlja zvedelo za iz-
prijavo izjave angloameriških pre-
stavnikov v Varnostnem svetu gle-
de položaja na Tržaškem ozemlju,
je zahtevalo pošiljati Varnostnemu
svetu in njegovemu sedanjemu
predsedniku sovjetskemu delegatu
Maliku protestne brožavke in pi-
sma, s katerimi odločno zahteva, da
Varnostni svet ukrene vse potreb-
no, da se bodo določbe mirovne
pogodbe glede Tržaškega ozemlja
spostovale.

Zdrženje bivših antifašističnih
političnih preganjancev je poslalo
predstavniku Sovjetske zveze Ja-
kobu Maliku pismo, v katerem
sporoča, da mora ljudstvo anglo-
ameriškega področja trpeti vsako-
vrstno preganjanje na političnem,
gospodarskem, socialnem in kul-
turnem področju. Teptajo se demo-
kratične svobode, krši se svoboda
tiska, besede in zborovanja. Na
dnevnom redu so aretacije demo-
kratov, uveljavljajo se zopet fašis-
tični zakoni proti delavcem, odpu-
ščajo se z dela sindikalni predstav-
niki v velikih tovarnah, zopet se
vlečejo na dan obsode bivših fa-
šističnih sodišč proti bivšim poli-
tičnim antifašističnim preganjancem,
odrekuje se Slovincem naj-
osnovnejše narodnostne pravice, med
katerimi je priznanje enakoprav-
nosti slovenskega jezika, ki jo določa
mirovna pogodba, odvezamo se
prostor ljudskim kulturnim krož-
kom itd.

Ogromna večina demokratičnega
ljudstva tukajšnjega ozemlja hoče
in se hrabro in vztrajno bori za
upoštevane mirovne pogodbe.

Zato prosijo združenje bivših anti-
fašističnih političnih preganjancev,

**Vlada Marie-Blum-Reynaud
krši ustavo republike**

PARIZ, 6. — Ministrski svet je
danes odobril finančne načrte Rey-
naud in jih predložil uradu parla-
menta.

Zakon ima sedem členov in ozna-
čuje okvir, v katerem naj poteka
akcija vlade, da izvede prilike, ne
ukine uradniška mesta in razne
službe, določi pristojbine na trgo-
vino in povzra dohodke nacionalizir-
anih podjetij.

V uvodu je rečeno, da je treba
nujno reorganizirati francosko go-
spodarstvo, da bo ob zapadlosti
Marshallovega načrta, ki je dolo-
čena za 30. junija 1952, lahko zo-
držalo. S tem v zvezi ugotavlja, da
se od osvoboditve leta 1945 do leta
1947 francoski uvoz iz inozemstva
plasuje 50 odstotno z ameriškim
kreditom od leta 1948 pa se ves fran-
coski uvoz z dolarskega področja
krije z ameriško pomočjo v obliki
začasne pomoči in Marshallovega
načrta. Da obvlada ta položaj, za-
hteva vlada od parlamenta, da mu
dovoli osvobodno akcijev v okviru
ustave.

Politični urad komunistične par-
tijje Francije obsodja zahteve vlade
Marie-Blum-Reynaud, da odobri
krepite brez kontrol parlamenta.
Te zahteve pomenijo kršitev repu-
bliške ustave.

Politični urad potrjuje nato po-
poro partije delavcev v borbi za
uresnitve njihovih upravičenih
zahtev, ki jih je postavila Splošna
zveza dela.

ospredje: ne sme se dušiti raz-
redna borba, temveč voditi jo je
treba do kraja. Evo, kakaj, je, če
nečemo v politiki pogrešiti, po-
trebno voditi razredno proletar-
sko politiko, neposustvijo politiko
ko, ne pa reformistično politiko
harmonije med interesi proletar-
iata in interesi buržoazije, politiko
pomiritev, integracije kapi-
talizma v socializem. (Dialektič-
ni in zgodovinski materializem,
J. Stalin).

Ta Stalinov nauk je obsodba
nove sindikalne linije. Borba ne
bo več nevarna, nihče več ne bo
v zapori, toda efekte teve opor-
tunizma za tržaško gibanje bodo
najbolj pogubni.

To je vzrok, tovariši, da se mi
antifašistični zapri v zapori, ne stri-
njamo s večino, temveč podpira-
mo stare voditelje, kajti dejstva
so nam dokazala in nam dokazu-
jejo, da je potrebno imeti zaupa-
nje vanja.

Angloameriški so tudi obtožili
Francosce, da ovirajo izvoz iz zahod-
ne Nemčije in da izvažajo proizvo-
de francoske cone predvsem v
Francijo.

Obveščeni krogi so mnenja, ka-
kor poroča agencija Telepress, da

izjavo general Clay vedno večji
pritiske na francoske oblasti, ker so
v Washingtonu sklenili, da bodo
odlašali z ustanovitvijo zahodne
nemške države, ko je ameriška vla-
da doživela celo vrsto porazov za-
radi svoje politike vojnega histe-
riзма.

General Clay hoče povzročiti
epretnost pogajanj za trico in
krivda za to se bo nato zvalila na
generala Koena.

Včeraj se je v Berlinu sestal od-
bor za sporazum med antifašistič-
nimi demokratičnimi strankami in
si je nadal-slednje naloge: 1. sode-
lovanje za odpravo ostankov hitler-
jevskega režima v Nemčiji in za
obnovo države, 2. skupna akcija za
obnovo gospodarstva, da se zadosti
potrebam prebivalstva; 3. vzpostavi-
vje vseh pravic državljanov v
državi, ki naj sloni na zakoniti
ustavi; 4. zamenjati svobodo misli in
vesti in spoštovanje vseh veroiz-

Kakor poročajo razne agencije, je
načelo o štiristranskosti razgovorih
sprejeto. Gre sedaj le za to, da za-
hodne države dajo konkretne pred-
loge in pokažejo dobro voljo.

Sprito odločnosti Sovjetske zveze
in sprito vedno težjeje gospodar-
skega položaja v zapadnih področ-
jih ter v zapadnih sektorjih Berlina
so bile zahodne države prisiljene
popustiti. Iz Washingtona poročajo,
da bi bila Truman in Marshall pri-
pravljena sprejeti obtok vzhodnih
mark v vseh sektorjih Berlina. Lon-
donske dogovore pa bi eventualno
znova preučili. »Berliner Zeitung«,
piše, da je izkustvo pokazalo, da se
vzhodna marka vedno bolj utrjuje
in ima večjo vrednost kakor
Clayeva marka v zahodnih področ-
jih, kjer so se cenje zelo dvignile.
Cena neracionalnega blaga se je
dvignila od dva do petkrat, delavci
Bionije pa ne morejo s svojimi
revnimi mezdami kupiti racionalni-
nih obrokov hrane. V teh področjih
narašča brezposelnost, dočim jamel
dvoletni načrt na vzhodnem področ-
ju postopni razvoj industrijske pro-
izvodnje. Na tem področju je indu-
strijska proizvodnja dosegla 60 odst.

predvojnne in bo na podlagi dvolet-
nega načrta dosegla 80 odst. Vse to
je dokaz, da ima vzhodna marka
trdnjšo osnovo in večjo kupno
moč.

Pri ysem tem je značilen spor
med angloameriškim in francoskim
ni vojaškimi oblastmi zaradi zviša-
nje obrokov hrane v francoski coni,
Angloameriški predstavnik je izja-
vil, da so angloameriške oblasti za-
htevale, naj francoske oblasti opusti-
jo uporabljanje nemških živil za
oskrbo francoske uprave.

Angloameriški so tudi obtožili
Francosce, da ovirajo izvoz iz zahod-
ne Nemčije in da izvažajo proizvo-
de francoske cone predvsem v
Francijo.

Obveščeni krogi so mnenja, ka-
kor poroča agencija Telepress, da

izjavo general Clay vedno večji
pritiske na francoske oblasti, ker so
v Washingtonu sklenili, da bodo
odlašali z ustanovitvijo zahodne
nemške države, ko je ameriška vla-
da doživela celo vrsto porazov za-
radi svoje politike vojnega histe-
riзма.

General Clay hoče povzročiti
epretnost pogajanj za trico in
krivda za to se bo nato zvalila na
generala Koena.

Včeraj se je v Berlinu sestal od-
bor za sporazum med antifašistič-
nimi demokratičnimi strankami in
si je nadal-slednje naloge: 1. sode-
lovanje za odpravo ostankov hitler-
jevskega režima v Nemčiji in za
obnovo države, 2. skupna akcija za
obnovo gospodarstva, da se zadosti
potrebam prebivalstva; 3. vzpostavi-
vje vseh pravic državljanov v
državi, ki naj sloni na zakoniti
ustavi; 4. zamenjati svobodo misli in
vesti in spoštovanje vseh veroiz-

Kakor poročajo razne agencije, je
načelo o štiristranskosti razgovorih
sprejeto. Gre sedaj le za to, da za-
hodne države dajo konkretne pred-
loge in pokažejo dobro voljo.

Sprito odločnosti Sovjetske zveze
in sprito vedno težjeje gospodar-
skega položaja v zapadnih področ-
jih ter v zapadnih sektorjih Berlina
so bile zahodne države prisiljene
popustiti. Iz Washingtona poročajo,
da bi bila Truman in Marshall pri-
pravljena sprejeti obtok vzhodnih
mark v vseh sektorjih Berlina. Lon-
donske dogovore pa bi eventualno
znova preučili. »Berliner Zeitung«,
piše, da je izkustvo pokazalo, da se
vzhodna marka vedno bolj utrjuje
in ima večjo vrednost kakor
Clayeva marka v zahodnih področ-
jih, kjer so se cenje zelo dvignile.
Cena neracionalnega blaga se je
dvignila od dva do petkrat, delavci
Bionije pa ne morejo s svojimi
revnimi mezdami kupiti racionalni-
nih obrokov hrane. V teh področjih
narašča brezposelnost, dočim jamel
dvoletni načrt na vzhodnem področ-
ju postopni razvoj industrijske pro-
izvodnje. Na tem področju je indu-
strijska proizvodnja dosegla 60 odst.

predvojnne in bo na podlagi dvolet-
nega načrta dosegla 80 odst. Vse to
je dokaz, da ima vzhodna marka
trdnjšo osnovo in večjo kupno
moč.

Pri ysem tem je značilen spor
med angloameriškim in francoskim
ni vojaškimi oblastmi zaradi zviša-
nje obrokov hrane v francoski coni,
Angloameriški predstavnik je izja-
vil, da so angloameriške oblasti za-
htevale, naj francoske oblasti opusti-
jo uporabljanje nemških živil za
oskrbo francoske uprave.

Angloameriški so tudi obtožili
Francosce, da ovirajo izvoz iz zahod-
ne Nemčije in da izvažajo proizvo-
de francoske cone predvsem v
Francijo.

Obveščeni krogi so mnenja, ka-
kor poroča agencija Telepress, da

okraja odločno zahteva, da se spo-
štuje in uveljavi mirovna pogodba
in statut STO-ja, ki je edino jam-
stvo za mirno sožitje tu živčih
narodov. Končno zahteva, da Var-
nostni svet pošlje na mesto komi-
sije, ki naj ugotovi dejansko
stanje.

Prebivalci Opčin so poslali brzo-
javko, v kateri opozarjajo sovjets-
skega delegata, da tukajšnje obla-
sti kršijo mirovno pogodbo, ker
ne priznavajo enakopravnosti slo-
venskega jezika ter izdajajo oseb-
ne izkaznice same v italijanski.

Delavci tovarne strojev odlo-
čno protestirajo in zahtevajo po-
sredovanje vojaških oblasti, zato
da se na vsem Tržaškem ozemlju
izdajo dvojezične osebne izkazni-
ce, ker po mirovni pogodbi sta
uradna jezika italijanski in slo-
vensčina.

Tudi sedaj začenjajo občinske ob-
lasti, čim jih je vojaška oblast
vsilila ljudstvu Tržaškega ozemlja,
svojo upravo z odlokom o osebnih
izkaznicah, ki nesramno krši sta-
tut Tržaškega ozemlja ter ne pri-
znava pravic v mestu živčih Slo-
vincov, da se izkaznice tiskajo tu-
di v njihovem jeziku.

Zato delavci tovarne strojev odlo-
čno protestirajo in zahtevajo po-
sredovanje vojaških oblasti, zato
da se na vsem Tržaškem ozemlju
izdajo dvojezične osebne izkazni-
ce, ker po mirovni pogodbi sta
uradna jezika italijanski in slo-
vensčina.

Molotov ponovno sprejel predstavnik ZDA, Anglije in Francije

Najpozneje v ponedeljek se pričakuje uradno poročilo o razgovorih - Zaradi odločnosti in doslednosti Sovjetske zveze so bile zahodne države prisiljene popustiti - Vzhodna marka se vedno bolj utrjuje

MOSKVA, 6. — AFP poroča, da
je sovjetski zunanji minister Molot-
ov danes ob 17 uri sprejel francoskega
poslanca Yvesa Chataignea-
na, ameriškega poslanca Bedella
Smitha in Bevinovega posebnega
podposlanca v Moskvi Franka Ro-
bertsa.

Po razgovoru z Molotovom, ki
je trajal dve uri in štirideset mi-
nut, so se predstavniki ZDA, An-
glije in Francije s Molotovom se-
sporoženo o poročilu o razgovoru.
O razgovorih se ne daje nobena
pojasnila, toda tudi opazovali so
mnenja, da ima sovjetska vlada
namen predložiti pisan dokument,
ki naj bi služil za podlago bodo-
cimi pogajanjem.

Pričakuje se objava poročila o
razgovorih, ki pa bo gledala šele,
ko se bodo štiri vlade sporazumele
o vseh podrobnostih. Predstavnik
ameriške vlade je izjavil, da je
možno, da bodo to poročilo izdali
še pred ponedeljkom. V nemških
krogih, ki so blizu sovjetskih ob-
lasti, se izjavlja, da bo konferen-
ca starih zunanjih ministrov, ki jo
je predlagal Molotov, v septembru
v Parizu, kjer se bo sestala glav-
na skupščina OZN.

Kakor poročajo razne agencije, je
načelo o štiristranskosti razgovorih
sprejeto. Gre sedaj le za to, da za-
hodne države dajo konkretne pred-
loge in pokažejo dobro voljo.

Sprito odločnosti Sovjetske zveze
in sprito vedno težjeje gospodar-
skega položaja v zapadnih področ-
jih ter v zapadnih sektorjih Berlina
so bile zahodne države prisiljene
popustiti. Iz Washingtona poročajo,
da bi bila Truman in Marshall pri-
pravljena sprejeti obtok vzhodnih
mark v vseh sektorjih Berlina. Lon-
donske dogovore pa bi eventualno
znova preučili. »Berliner Zeitung«,
piše, da je izkustvo pokazalo, da se
vzhodna marka vedno bolj utrjuje
in ima večjo vrednost kakor
Clayeva marka v zahodnih področ-
jih, kjer so se cenje zelo dvignile.
Cena neracionalnega blaga se je
dvignila od dva do petkrat, delavci
Bionije pa ne morejo s svojimi
revnimi mezdami kupiti racionalni-
nih obrokov hrane. V teh področjih
narašča brezposelnost, dočim jamel
dvoletni načrt na vzhodnem področ-
ju postopni razvoj industrijske pro-
izvodnje. Na tem področju je indu-
strijska proizvodnja dosegla 60 odst.

predvojnne in bo na podlagi dvolet-
nega načrta dosegla 80 odst. Vse to
je dokaz, da ima vzhodna marka
trdnjšo osnovo in večjo kupno
moč.

Pri ysem tem je značilen spor
med angloameriškim in francoskim
ni vojaškimi oblastmi zaradi zviša-
nje obrokov hrane v francoski coni,
Angloameriški predstavnik je izja-
vil, da so angloameriške oblasti za-
htevale, naj francoske oblasti opusti-
jo uporabljanje nemških živil za
oskrbo francoske uprave.

Angloameriški so tudi obtožili
Francosce, da ovirajo izvoz iz zahod-
ne Nemčije in da izvažajo proizvo-
de francoske cone predvsem v
Francijo.

Obveščeni krogi so mnenja, ka-
kor poroča agencija Telepress, da

izjavo general Clay vedno večji
pritiske na francoske oblasti, ker so
v Washingtonu sklenili, da bodo
odlašali z ustanovitvijo zahodne
nemške države, ko je ameriška vla-
da doživela celo vrsto porazov za-
radi svoje politike vojnega histe-
riзма.

General Clay hoče povzročiti
epretnost pogajanj za trico in
krivda za to se bo nato zvalila na
generala Koena.

Včeraj se je v Berlinu sestal od-
bor za sporazum med antifašistič-
nimi demokratičnimi strankami in
si je nadal-slednje naloge: 1. sode-
lovanje za odpravo ostankov hitler-
jevskega režima v Nemčiji in za
obnovo države, 2. skupna akcija za
obnovo gospodarstva, da se zadosti
potrebam prebivalstva; 3. vzpostavi-
vje vseh pravic državljanov v
državi, ki naj sloni na zakoniti
ustavi; 4. zamenjati svobodo misli in
vesti in spoštovanje vseh veroiz-

Kakor poročajo razne agencije, je
načelo o štiristranskosti razgovorih
sprejeto. Gre sedaj le za to, da za-
hodne države dajo konkretne pred-
loge in pokažejo dobro voljo.

Sprito odločnosti Sovjetske zveze
in sprito vedno težjeje gospodar-
skega položaja v zapadnih področ-
jih ter v zapadnih sektor

Zahtevamo spoštovanje mirovne pogodbe

«Emancipazione» se pritožuje, da se s italijanskim denarjem krmijo sovinitisti. Toda kateri?

Glasilo republikanske akcijske stranke «Emancipazione» je 31. julija objavilo članek «Z italijanskim denarjem se krmijo sovinitisti», v katerem je skušal pisec članka izvesti nov napad na osnovne narodnostne pravice Slovencev. Pri tem pa je seveda pozabil, da je osnovna zakonodaja Svobodnega tržaškega ozemlja, ki velja za Slovence in Italijane, kot za vse tujakinske vojaške ali civilne oblasti, statut STO-ja, ki ima ne le lokalno, marveč tudi mednarodno veljavo, saj je podpisal od štirih velebit 17 držav zmagovalci in Italije same.

«Emancipazione» se sklicuje na ukaz št. 18, po katerem ne more biti nihče nastavljen za učno moč na šolah na Tržaškem ozemlju, če ni italijanski državljan. Ta določba ujaša upravo je v odkritem nasprotju z duhom mirovne pogodbe, ki priznava Slovencev popolno narodnostno enakopravnost. Ne moglo se je namreč zamisljati tako enopravnost brez lastnih šol.

Ni namreč krivda Slovencev, temveč italijanske fašistične in predfašistične Italije, ki je zatrla Slovencev učiteljska, učitelje pa izgnala iz naših krajev, če nimajo slovenski učitelji in profesorji domačini tržaškega državljanstva. To je edino le posledica nasilja, pred katerim so se morali začasno umakniti iz Italije. Nasprotno pa imajo po mnenju tega tednika in drugih sovinitističnih krogov v Trstu vse pravice živeti na tem ozemlju in poučevati na italijanskih šolah vsi oni učitelji in profesorji, katere je fašizem poslal v naše kraje, zato, da bi raznarodovali in da bi očitali na njih fašistično miselnost.

Zato ni važno, ali slovenske učne moči odgovarjajo vsem formalnim predpisom, marveč je važno predvsem zadovoljevanje osnovnim narodnostnim in človeškim pravicam vseh prebivalcev na tem ozemlju. Temu načelu se morajo prilagoditi tudi zakoni.

Ce pogledamo katero koli resnično demokratično državo, bomo videli, da daje pozornost šolanju v materinskih jezikih narodnostnim skupinam, pa čeprav je treba klicati učne moči tudi iz drugih držav. Take primere imamo v Južoslaviji, Rumuniji, na Madžarskem itd.

Zato naj «Emancipazione» v bodoče ne kaže takšne skrbi za uveljavljanje takih formalnih zakonov, marveč naj raje odkrije pogoje, da so ji slovenske šole in slovenska beseda v Trstu trn v peti in da bi jih v svojem sovinitizmu radi uničili ne glede na določbe, ki veljajo na tem ozemlju.

Vendar pa se bo morala «Emancipazione» sprijazniti z dejstvom, da to ozemlje po mirovni pogodbi ne bo nikdar pripadlo Italiji in da bomo Svobodno tržaško ozemlje branili vsi Slovenci skupaj z demokratičnimi italijanskimi močmi in s vsemi svojimi silami. Prav tako naj si sovinitisti tipa «Emancipazione» zapomnijo, da slovenske šole plačuje ljudstvo samo z dovolj visokimi davki in da tja prav zaradi tega tudi vso pravico zahtevati, da uskladi spoštuje naše narodnostne pravice.

Prepričani smo, da De Gasperi-jeva Italija, ne bi pod nobenim pogojem dajala sredstev za slovenske šole in zaščito narodnostnih pravic Slovencev in prav tako tudi ne bi nihče razen importiranih sovinitistov v Trstu, da bi se vrnila Italija v naše kraje.

Ko branimo Tržačani statut Svobodnega tržaškega ozemlja, imamo zagotovilo, da bodo morali vsi podpisniki tudi spoštovati mednarodne pogodbe in da sta neodvisnost Svobodnega tržaškega ozemlja branili z vso odločnostjo na sedanjem zasedanju Varnostnega sveta FLRJ in Sovjetskega zveza.

Fizikultura

Tudi v številu gledalcev londonska olimpijada postavila rekord

Minil je komaj prvi teden olimpijade in že je bilo preko pol milijona obiskovalcev skozi vrata vzhajajočega stadiona. Če upoštevamo, da je berlinsko olimpijado obiskalo vsega okrog 350.000 ljudi, tedaj vidimo, da je postavila londonska olimpijada visokovreden rekord. Pri tem niso všteti obiskovalci iz raznih manjših prirrediteljskih prostorov. Organizatorji so pa tudi prešli z vstopninami toliko denarja, da je vsa prirreditelj za visoko aktivna.

Danes je bil predzadnji dan tekmovalni v lahki atletiki in plavanju.

Na 200 m za ženske je zmagala Holandska Blankers Koen v času 24,4. Čudovita ženska, mati dveh otrok in zelo žensko nežnih potez, večkratna svetovna rekorderka, pač zmaga, kjer nastopi. Zmagala je že tudi na 100 m in bi gotovo tudi v skoku v daljino, da se ni tej disciplini odpovedala, ker se je morala skoraj istočasno pripravljati na tek na 80 m čez zapreke, kjer je tudi zmagala. V današnjem tekmovalstvu so si sledile: 2. Williams (Vel. Brit.) 25,1; 3. Patterson (ZDA) 25,2; 4. Strickland (Avstralija). (O tej zadnji pravilnosti spored)

Okrasno najpomembnejšo prvenstvo (finalna tekma): na igrišču CRDA ob 16 OMSA - Meduza. Mladinsko prvenstvo - skupina A: igrišče CRDA ob 9.30 Rocol - Rojan, ob 18 Magdelena - Dinamo, igrišče P. Nabrežina - Opine, skupina B: igrišče CRDA ob 7. Dinamo B - Sv. Ivan, ob 8.15 Ponziana - Redivo, ob 11 Milje - Greta, ob 19.15 Kolonja - Tovarna strojev.

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - SVETOGORSKA ULICA 42 - TEL. 749

Z občinskimi volitvami naj nam povrnejo, kar nam je bilo odvzeto

Tudi oktober ni več tako daleč

Občinske volitve za mesto Gorica so bile določene za 5. septembra. Zakon velja, da se morajo vložiti kandidature liste merodajnim oblastem najkasneje mesec dni pred volitvami, to je do 6. avgusta. Demokratska fronta Slovencev ni dosti o tem razmišljala, ker so njeni cilji in zadostni meri razjasnjeni v njenem programu in se ne dajo prikrejati in spreminjati. Vsako mešetarjenje z drugimi strankami in skupinami bi bilo v škodo slovenskega naroda v Italiji, v škodo našega delavca, kmeta in meščana. Zato so člani fronte v mestu in mestnih frakcijah na množičnih se stankih izbrali odgovarjajoče številke kandidatov in sestavili kandidaturno listo. Člani so z veseljem zbrali v teku par ur potrebno število podpisov in lista je bila prve dni tega meseca predložena merodajnim oblastem. Nič ni bilo prisiljenega, ker je vse to šlo iz srca našega že toliko let zapostavljenega ljudstva.

Ali so tudi druge stranke in stranke tako naredile? Poštenjak si bi mislil: saj drugače ni mogoče, ako hoče vsaka stranka braniti interese svojih članov in v stranki začrtanega programa. Pa le ni bilo tako. Ko so se sovinitistični listi predložili iz svojega ultra-nacionalističnega sna in zagledali pred seboj Slovence z lastno listo v roki, so začeli takoj vpiti, da se je pojavila na pozorni stražarska postaja, ki hoče pozhiti italijanizirano mesto Gorice. Razčeljustili so se in skozi njihove obrabljene trobente zatrobili, da je nevarnost tako velika, da zahteva strogost vseh strank na skupni listi, v nasprotnem primeru bodo vladali v mestu Slovenci «lati gliu dalle montagne». M. S. I., ki je predložil svojo listo se celo jezijo, ker niso prej zatrobili, ker bi bil tudi on voljan sodelovati proti tej slovenski pošasti. Med tem se vršijo v občinskem poslopiju sestanki, ki vse stranke, ki so voljne pristopiti v enotno listo. Le «demokristjani» se krčasnoko zvito in ošabno držijo ob strani, kakor bi se jih to ne tikalo, če bi smo vladna stranka in zadostno zaščiteni in se nimamo ničesar bati. Le ako bodo volitve odložene, bomo lahko na to še mislili.

Bobnanje je bilo tako učinkovito, da je se napotil gospod prefekt v Rim, in dosedel, da se volitve preložijo na mesec oktober. Natančen datum se bo še določil.

Sedaj so se različne stranke oddahnile, ker jim preostane še nekaj časa za temeljito razmišljanje in spletkarjenje, kako bi godilo najbolje mešati in Slovence oslabil. Smo prepričani, da bodo proti nam izšli preči gnojnice, a vse to ne bo prav nič zalego. Čudimo se, da jih tudi najkrušnejša vojna vseh zasedanjih vojni ni prav nič iztrežila in naučila, da se narod ne dajo kar tako izbrisati in pomendati. Tisti časi, ko so svetu dokazovali, da Slovencev v Gorici ni, so že davno minili. Čemu bi svetu vse to prikrivali, ko je bilo o nas govora na vseh zaveznikih konferencah, v Parizu, v Londonu, v raznih ameriških mestih in kaj vemo še kje. Imamo pisane pravice iz Pariza in si sama konstituenta je govorila o nas in vnesla zakone v ustavo. Morda bi nas radi zakrili v zapeči in pred tujimi svetom zanikali naš obstoj?

Na vsak način je obnašanje proti

Slovenecem jako čudno in lahko si mislimo, da gospoda nima dobrih namenov. Ko gre zares, takrat odvržejo raz se lažni demokratični plašč in se pokažejo spet v črni srcaji in fesu in bi nas radi utopili v žlici vode.

Slovenci dobro poznamo vse te mahinacije in smo se jih že nekako privadili in izvlekli iz tega že velike izkušnje. Tako komedijantstvo nas ne bo nikdar več prestrašilo. Prav na te volitve bomo Slovenci ali strnjani in neustrašni, ker krivic posebno s strani občine je bilo preveč. Popraviti moramo, kar nam je bilo odvzeto v dobi dvajsetih let. Volitve so sicer predložene na oktober, a tudi ta datum ni daleč.

Tržaška kronika

Z obnovo lobačne tovarne v Trslu bi znižali pasivo javnega proračuna

Tobačni monopol je eno tistih važnih postavk v državni bilanci, katere vojaška uprava po treh letih ni znala rešiti v korist zaupaneja ji ozemlja. Posebno se 15. septembra je imela vojaška oblast vsa možnost temeljito rešiti to vprašanje, ki bo moglo znižati pasivo javnega proračuna, obenem pa bi prihranilo prebivalstvu težke milijone.

Pri reševanju vprašanja monopolov na tobačne izdelke je treba imeti v vidu sledeče: 1) Tobačni monopol naj donaja javni upravi stalne in čim več čistih dohodkov. 2) S pametno politiko cen tobačnih izdelkov od najcenejšega do najdražjega naj se zagotovi čim širšo potrošnjo tobačnih izdelkov. 3) Iz tujine naj se nabavljajo le potrebne surovine, dočim naj se dokončni izdelki izdelajo doma z domačo delovno močjo. 4) Po možnosti naj se tudi tobak široke potrošnje pri-

deluje na samem teritoriju.

Z dosedanjim politiko vojaške uprave racionalizacije tobačnih izdelkov, ki je bila omejena samo na moške in je bila nezadostna, omogoča črno borzo, s katero so se bogatili tihotapci in spekulanti - grosisti. Vsi ti dohodki pa bi bili ob pravilni politiki zagotovljeni erarju, kateremu ne bi bilo treba iskati raznih davčnin, ki ljudi odbijajo in bi v precejšnji meri znižali obstoječe proračunske pasive.

Sedaj lahko dobijo za drag denar slabe cigarete italijanskega monopola ter švicarske cigarete, ki pa seveda ne nudijo našim financam kve in kakšnih dohodkov. S to bomo izbrali seveda ni mogoče zagotoviti kadilcev in zato vidimo, da še vedno cvete črna borza z ameriškim in angleškim cigaretnim. Prav tako ni mogoče misliti, da bo monopolska uprava razširila krog svojih potrošnikov, ki se nasprotno celo niža. Če bi odgovorni v resnici skušali zadovoljiti vse kadilce, bi morali poleg navadnega italijanskega tobaka, ki je poleg tega še slabo pripravljen, uvažati še druge navadne in aromatične vrste tobaka, zlasti iz balkanskih držav, katere so Tržačani že od nekdaj zelo cenili.

Poudariti moramo, da imajo FLRJ, Bolgarija in druge balkan-

Obesenev v stanovanju

Včeraj popoldne okrog 14.20 so pripeljali v glavno bolnico 58-letnega Artura Medeta, ki stanuje v ul. Rossetti 57. Iz neznanih vzrokov se je Medet obesil v svojem stanovanju in, ko so domov opazili njegovo dejanje, je bil že nezavesten. Čeprav, so ga takoj odpeljali v bolnico, je bilo že prepozno in je še pred prihodom umrl. Truplo so položili v bolniško mrtvašnico za obdukcijo.

Dober plen cigaret

Carinski oddelek civilne policije je našel predvčeršnjim pri Andreju Gaspariniju s Kraške ceste 28 na Opčinah kar 16200 ameriških cigaret, ki so bile namenjene na enoborovniški trg. Policija je čedno zalogo zaplenila in prijavila Gasparinija za globo.

Vimolci zopet na delu

Čim so se začele noči naložila, so začeli vimolci zopet s svojim delovanjem. Tako so prejšnjo noč vimolci v stanovanju Brakoviča Matka v ul. Solitario 5. Odprli so vrata s ponarejenimi ključi in odnesli zlasti ameriško uro z verzičjo, zlat prstan in zapetnico ter 100 tisoč lir. Poleg tega so odnesli še 6 brisač in 10 velikih rjuh. Vsa škoda znaša preko poldrug milijon lir.

V GORISKIH ZAPORIH, KER SO ILEGALNO PREKORACILI MEJO

Včeraj je goriska policija aretirala več možkih, ki so ilegalno prekoracili italijansko-južgoslavno mejo. V pričaevanju sodne razprave so bili predani goriskim zaporom 24-letni Cavagnani Aldo iz Campomarte Giudicea pri Benetkah, 16-letni Peter Seguriz in 19-letni Elio Simonetti, oba iz Castelnuovo pri Vidmu ter 21-letni Jožef Simonetti in Emil Vendrami, oba iz Smartnega v Brdih.

Boksarska manija pijanih mornarjev

Napad angleških mornarjev na domačine na Velikem trgu - Boksarski round, ki se je zaključil pred sodnijo

Včeraj dopoldne je bila pred začetkom boksarskega kroga, ki ga je vodil kap. Leaning, nagla razprava proti štirim angleškim civilnim mornarjem, ki so prišli v Trst z angleško ladjo «Brescias». Ti štirje, od katerih so trije mornariški častniki in četrti je natak, so hoteli proslaviti zadnji dan pred odhodom iz Trsta na ta način, da so se pošteno nalezli.

Ko so ga imeli že dovolj pod kapo, so začeli veliko potrebo po prepušči. Da bi dali duška svoji bojevitosti, so se najprej spravili nad rastline pred barom «Garibaldi» na Velikem trgu in jih vse polomili. Ko tam niso imeli več opravka, so krenili proti bližnjemu baru «Italia», kjer so s pestmi razbili šlo. Med tem ko so bojevitosti mornarji pozivali redke zakasnele meščane (bilo je že pol ure po polnoči) na boksarsko partijo z njimi, je nekdo telefoniral na policijo po pomoč. V tem je prišel mladi kamionček s policijo, ki lovi ženske. Ti so videli, da ne gre za njihov delokrog in so samo od daleč pogledali na prizor.

Kmetijska šola v Ložah pri Vipavi bo letos sprejela 33 učencev

V Ložah pri Vipavi je bila ustanovljena enoletna kmetijska šola, katere namen je vzgajati kader, ki bo s svojim strokovnim znanjem pripomogel k dvigu kmetijske proizvodnje in k zboljšanju socialne ravni primorskega ljudstva.

15. septembra t. l. se zopet prične pouk, ki traja eno leto in obsega vse kmetijske panoge, prvenstveno vinarstvo, sadjarstvo in živinorejo. V šolo se sprejemajo mladinci in mladinke z osnovnošolsko izobrazbo od 16 do 25 leta starosti. Učenci in učenke stanujejo v ločenem internatu in imajo vso oskrbo brezplačno. Predvsem pridejo v poštev sinovi in hčere malih kmetov in delovskih družin, ki se želijo posvetiti kmetijski stroki. Letos bo sprejeli 33 učencev in učenke; ti morajo pravočasno vložiti prošnjo na upravo Vinarske - sadjarjske šole v Ložah pri Vipavi. Uprava šole jim bo nato poslala vprašalno pismo v izpolnitvi.

Goriški planinci so izdelali načrt za alpski izlet čez Cadore v Dolomite v dneh 14. 15 in 16. 8

Zadovoljni smo že, če z goriških vrhov po letni popoldanski nevihti zagledamo sivočiste izmite Dolomite in se zremo v tisto čudovito rdečo oblo, ki zahaja za ostrimi dolomitimi robovi daleč na rdečem obzorju iznad Furlanske nižine. Prišla pa je v nas srčna želja, da se tem izrednim goram približamo po njih divjih soteskah in visokih prelazih in jih objamemo vsaj okrog njih vitkega, stisnjeneja pasu, če že jih ne moremo poljubiti v visoko celo. — Za Goričane niso Dolomiti ne Durmitor ne Pirinsko gorovje v Balkanskih gorah, ne Karpati in ne Kavkaz, z očmi jih dočemo, jih pobozamo hoteč pa se jih dotakniti, jih prijeti in spoznati tudi od blizu. Kako naj to davno koprnečo željo uresničimo? Slovensko planinsko društvo v

Gorici, ki ima daljna obzorja in ki zna pogledati preko domačih plank in rovov, je izdelalo načrt tridnevne izlete čez Cadore v Dolomite in čez gornjo Karnijo povratek in je kot glavno izhodišče krožne vožnje izbralo Tolmezzo v Karniji.

Pot iz Gorice v Tolmezzo in nazaj (180 km) je le prometno-zvezna značaja. Glavni cilj so Dolomiti, Pustriška dolina, Tobolsko polje in Gornja Karnija, jedro tvorijo pa le Dolomitske Alpe okrog Monte Cristallo (3216 m) in Misurinskega jezera.

Dolomiti so izrazite gore po svojem sestavu in se bolj po svoji obliki, apneniške so kakor naše Julijske Alpe, toda odgljokova kislina in magnezij jim dajeja poseben drugačno vsebino. Če imamo le malo pojma o kemiji, si bomo znali razlagati, zakaj so Dolomiti krhki, drobljivi, podvrženi lomljenju, prhanju in razjedanju od vode. Zato pa ta skrivnostni proces ustvarja tako veličastne, fantastične oblike, da nam iz dolomitskih čeri in pečin ustajajo cele utrdbe, trdnjave, stila stolpi, gradovi, giganti, previsi in nam povrh še razvita domišljija slika gorastne podobe in teatralne prizore. Trisitocaki — orjaške grandiozne stavbe — in še blesteči ledeniki nas prenesejo v nedosežne pravilne višave. In v te divje soteske je posegel človeški um, premagal prirodne sile in je spjel divne alpske ceste preko najvišjih prelazov (tudi preko 2000 m). Kot najmočnejša, morda najlepša alpska cesta na svetu sploh, velja cesta «transdolomitica», zgrajena še od Avstrije v letih 1901—1909 iz Cortine d'Ampezzo skozi ošrčje Dolomitov, čez Passo Pordoi (2239 m) pod Marmolado (3342 m) in Passo Costalunga v Bolcan. Danes se jo režejo gorske ceste že vse Dolomite.

(Nadaljevanje jutri)

ške države za izvoz dovolj tobaka vseh vrst in to po konkurenčnih cenah. Če bi v Trstu prodajali, namesto neukusnih «Nazionale» in «FIB» po isti ceni lepo dišečo cigareto iz Makedonije ali iz trebinskega in trškega tobaka, bi prav gotovo nihče ne šel kupovat na črno borzo ameriških cigaret po 15 do 20 lir za komad.

Z nakupom tobaka po konkurenčnih cenah bi mogli v nekaj letih poplačati vse investicije za tobačno tovarno v Trstu, ki bi mogla zaposliti več tisoč brezposelnih. Poleg tega bi mogli z domačimi izdelki ne le v celoti kriti potrebo domačega trga, temveč bi lahko svoje izdelke prodajali tudi v inozemstvu. Pri tem je treba poudariti še to, da so v Trstu tudi tvornice cigaretnega papirja najboljše vrste, ki so znane po svojih izdelkih tudi v inozemstvu. Na ta način bi bila navezana prav doma tobačna manufaktura le na uvoz nekaterih boljših vrst tobaka, dočim bi ostale surovine in delovno silo imeli doma. Slabše vrste tobaka pa pipo ter cigarete in cigare ter tobačni ekstrakt pa bi mogli pri delovni naši okolici kmetije v prirobnih bregovih pod kraško planoto.

Smatramo, da bo edino s tako radikalno rešitvijo vojaška uprava mogla pravilno rešiti to vprašanje ne pa s pobožnimi željami lokalnega časopisja, ki moleduje, naj uvede to ali drugo vrsto italijanskih cigaret, za katere samo priznava, da so postale popularne predvsem v humorističnih časopisih.

Največji tržaški hotel „Excelsior“ nameravajo okupacijske oblasti popolnoma zasesti

Kot da ne bi bilo že dovolj visoko število poslopij in stanovanj, ki so jih zvaljevali angloameriške oblasti v svrhu svoje uporabe, smo v teh dneh izvedeli, da nameravajo zopet te oblasti rekvirirati največji tržaški hotel „Excelsior“. Ta hotel je imel pred vojno okrog 300 postelj, od katerih je bilo več kot sto izgubljenih in pokvarjenih med vojno; in se celo od teh 200 postelj, ki so ostale, je bilo sto postelj na razpolago angloameriškim vojakom in častnikom. Tako je pač razpolagalo vodstvo hotela samo s še približno 100 posteljami, ki jih je lahko oddalo raznim turistom in tvojcem. Sedaj pa kot vse kaže, počejo slovenske oblasti zasesti še te sto postelj, tako da bo res ves hotel v njihovih rokah.

Ce se človek spomni na vse objube in lepe besede, ki jih je vojaška uprava že ob raznih priložnostih dala, češ da je njena glavna skrb pomagati Tržačanom, se mora na vsak način nekoliko začuditi nad njenim postopanjem, ki prav gotovo ni v prid delovnemu tržaškemu ljudstvu. Se prav posebno pa v škodo rekviriranja hotelov v tem trenutku, ko se pripravljajo v Trstu tržaški vselej, ki bo pritegnil prav gotovo mnogo obiskovalcev. Vojaška uprava je seveda obljubila, tudi ob tej priložnosti svojo pomoč; res lepa pomoč, če vzamejo Trstu

še največji hotel, v katerem bi lahko našli prenočišče vsi trgovci in izletniki, ki bodo obiskali tržaško razstavo.

Ne zadostujejo samo besede in objube, temveč so potrebna tudi dejanja! Ali niso angloameriške oblasti pomislile, da bo z rekviriranjem tega največjega hotela izgubilo delo zopet novo število delavcev, ki so bili v tem uslužbeni? In

to ne velja samo za uslužbence hotela, temveč tudi za vse tiste delavce, ki so obnovljali od vojne porušeni in poškodovani hoteli. Prav gotovo ne bo lastnikom hotela niti na misel prišlo, da bi popravljali hotel tudi potem, ko ga bodo zaseli nekdo angleške oblasti.

Kako naj torej sprejemamo in razumemo trditve, da je danes največja skrb odgovornih oblasti za posiljati čim večje število delavcev?

Ljudstvo v Korih je delavno

Iz Kort nam poročajo, da so imeli v soboto množičen sestanek, kjer so obravnavali gospodarske probleme, potem glede odmere davkov in končno so se pogovorili o stvarnem delu zgradnje na vasi. Tako so prišli lepo do raznih sklepov, ki bodo v skupno korist.

V nedeljo se je prostovoljnega dela udeležilo 40 oseb, ki so skupno napravili 160 delovnih ur. Tolki so gramoz, ga odpeljali z parom volov 3 km daleč; nadalje speljali 40 samokolnic peska za popravilo ceste, ki pelje skozi vas itd. To delo so opravljali navdušeno veselo pojoč partizanske pesmi.

Vsi so prepričani, da bo vsako nedeljo tako in da bodo lahko prideli misli, kako bi zgradili zadnji dom. V ta namen naj bi se pokrenila nabiralna akcija, zakaj priložnost je da hočejo imeti pod streho. Zadrugi dom mora biti ponos vsake vasi, saj se bo v njem razvijala tudi kultura in izobrazba.

Objava dijaškega doma v Portorožu

Uprava Dijaškega doma v Portorožu sprejema prijave do 15. avgusta 1948. Pravico do sprejema imajo dijaki gimnazij in učiteljska v Portorožu.

Formular za prijave dobite pri upravi Dijaškega doma. Vse morate točno izpolniti, rubriki krajevnega občine Dijaške matice in KLO pa uradno potrditi. Prošnji mora biti priloženo: krstni list, prepis zadnjega šolskega spričevala in zdravniško spričevalo.

Po 15. avgustu se prijave ne bodo več sprejemale.

Uprava Dijaškega doma Portorož

SOBOTA 7. avgusta
Vidolka, Skolja
Sonce vzhaja ob 4.55, zahaja ob 19.27. Dolžina dneva 14.32.
Luna vzhaja ob 7.31, zahaja ob 21.04.
Jutri 8. avgusta
Maša, Divna

SPOMINSKI DNEVI:
1945 se je pričelo III. zasedanje AVNOJ-a.

PRESKRBA

Po 500 gr. testenin bodo delili v Gorici in podeželju od ponedeljka 9. t. m. vsem rednim potrošnikom za julij. Cena 53 lir kg. Rok za dvig na odrezke od 1 do 5 za avgust je do 31. t. m.

Dijaška matica v Gorici

Dijaška matica v Gorici vabi slovensko občinstvo na otroško prireditelj, ki bo v nedeljo 8. avgusta ob 18. uri v Bregantovi dvorani v Podgori. Spored je naslednji: «Cvetlice» — zborna deklaracija; «Povodni mož» — deklaracija; «Mucin doma» — izvirna igra iz živalskega življenja v treh delih; «Petjem».

Sprejemali se bodo prostovoljni prireditelji. Čisti dobiček je namenjen revnim dijakom, ki jih oskrbuje Dijaška matica.

Jutri ples v Štandrežu

Jutri zvečer 8. avgusta priredi mladina v Štandrežu ples na poletnem plesišču. Igral bo orkester Arisa. Plesalci se bodo lahko okrepčali v dobro založenem bifeju; preskrbljena je tudi za srambo koles.

Štandrežci, Podgorčani, Pevčanci, Goričani in ostali vabljani!

Jutri zborovanje invalidov dela

Vsi pohabljeni in invalidi dela so vabljani na zborovanje, ki bo jutri, v nedeljo 8. avgusta ob 9.30 v dvorani Delavske zbornice v Gorici, ul. XXIV. Majaja št. 1.

Na zborovanju se bodo obravnavala važna vprašanja, zato naj se ga interesi polnoštevilo udeležijo.

Trgovske izmenjave z Jugoslavijo

Pokrajinski urad za industrijo in trgovino v Gorici sporoča, da je na podlagi odredbe ministrstva za zunanjo trgovino izdal pooblastila za izmenjavo blaga z Jugoslavijo za mesec julij sledečim trgovskim podjetjem:

UVOZ: Trnovce Anton, usnjene podlage 60 stotov; Petronio Ivan 250 kub. m hrastovih desk; Trabatoni Humbert, 25 kub. m sežagane bukovine; Ceeanasi Guido, 10 stotov suhih goib; Petronio Ivan 250 kub. m hrastovih desk, 150 kub. m sežagane bukovine.

RADIO

7.30. Koledar. 7.35. Jutranja glasba. 7.45. Napoved časa in poročila. 11.30. Reprodukcijska glasba. 12.00. Ljudje in narazori. 12.15. Melodije slovenskih narodov. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Glasba za najmlajše. 13.30. Zdravniški vešez. 13.40. Partizanske pesmi. 14.00. Dnevni pregled tiska. 14.15. Pesta glasba. 17.30. Plesna glasba. 18.00. Tržaški kulturni razgledi. 18.15. Glasbena fantazija. 18.45. Ravel: Spanska rapsodija. 19.00. Oddaja za najmlajše. 19.30. Lahka glasba. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Olimpijska kronika. 20.10. Vaški kvintet. 20.30. Po poteh umetnosti. 20.45. Pesta glasba za sobotni večer. 22.00. Plesna glasba. 22.45. Večerni koncert. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Olimpijska kronika. 23.40. Kaj vam nudi jutrišnji spored. 23.45. Polnočna glasba. 24.00. Zaključek.

Nesreča pri delu

in božastni napad na ulici
V Štandrežu se je večeraj na vse zgodaj ponesrečil pri domačem zidarskem delu 19-letni Konrad Natus sin Alojza. Padel je s terase in si zlomil desno roko ter dobil še druge poškodbe. Pripeljaljo ga v gorisko občinsko bolnico.

V ulici Mazzini pa so mimoidoči pobrali s plotu 38-letnega Alojza Bulfona, ki stanuje v isti ulici št. 11 in je podvržen božastju. Bolezen ga je napadla kar srede ulice ter se je pri padcu močno udaril v obraz in se potolkel po telesu. Tudi njega je rešilni avto Zelenega križa odpeljal v bolnico.

Odg. urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tržaški tiskarski zavod

Potrli globoke žalosti naznanjamo, da je tragično preminul v starosti 45 let

JOSIP URŠIČ
mesar iz Sežane.
Pogreb dragega pokojnika bo danes 7. t. m. ob 17 na sežansko pokopališče.
Trst 7. 8. 1948.

Zaluhoči: ZENA, SIN, MATI, BRATJE IN SESTRA.

OBMORSKO KOPALIŠČE

Sv. NIKOLAJ

OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH

ODHODI S POMOLA RIBARNICE V TRSTU. (legalna ura): 7.30, 8.15, 9.00